

Kiállítási enteriőr az Agora-Pincegalériában, Szombathelyen

Mogán Orsolya

Pécsi szál – Pécs-Baranyai művészek kiállítása Szombathelyen

Ma már nincsenek távolságok - mondják. Az ingázás, a munkalehetőségek elmozdulásra kényszerítő ereje, a több lábon állás és olykor a városokból a természetbe való visszavágyódás egy rendkívül nyughatatlan, egyben rugalmas és mozgalmos világot teremt, ahol mégis jó, ha valahova kötődünk, egy-egy helyhez tartozunk és ott tevékenykedünk, hogy valami maradandót is építhessünk, amihez azonban idő kell.

A most kiállító Pécs-Baranyai Művészek Társasága Pécssett „építkezik” immáron 11. éve, ami nem kis idő egy művészeti egyesület életében. A kortárs képző- és iparművészettel foglalkozó csoport 2002-ben alakult meg Pécssett s jelenleg több, mint 60 tagot számlál. Az egyesület külön érdekes-

sége, hogy Pécs belvárosában egy tíz műteremből álló házat működtet a volt Tűzoltó laktanya “otthonosan ipari” területén, ahol egy-egy műteremben két-három alkotó dolgozik és egy nyitott műterem program keretében az érdeklődők is betekinhetnek az itt folyó munkába. (Ennek eredményeit korábban a Tűztorony Galéria -beli kiállításokon mutatták be rendszeresen.)

Az elmúlt 10 év változó kultúrpolitikai közege és a támogatások megvonása legkevésbé sem kedvez egy művészeti egyesület megmaradásának. Az intézményi háttér, a nagy múltú Pécsi Galéria átalakulásával (beolvasztották a Zsolnay KHT-be) pedig a maradék biztonság is elveszett. Mégis elmondható, hogy a társaság magját alkotó,

különböző alkotóterületeken munkálkodó tagok, a szobrász, festő, keramikus, fotó és textilművész, üveg és bőrműves szakterületeket felsorakoztató szellemi tőke még most is a Társaság további működtetésében látja a legjobb módját a megmutatkozásnak és szakmai érdekeik képviselésének.

A Szombathelyen kiállító 20 pécsi művész egy szűkebb szegmense az egyesület tagságának, de mégis: a pécsi kortárs művészet egy jelentős szeletét bemutatják a közönségnek. A válogatás nagy műfaji változatosságot és több generációt fog át, hiszen az 1938-as születésűtől az 1983-as születésű kiállítóig fél évszázadot számolhatunk. Az idősebb művészek közül többen évtizedeken át oktattak - vagy jelenleg is oktatnak - a pécsi egyetem művészeti karán és a művészeti gimnáziumban.

Ilyen módon az egyesületi tagok között megtalálhatók a volt növendékekből lett mesterek és tanítványaik egyaránt.

Közel 50 alkotás szerepel a tárlaton, köztük a képző- és iparművészet számos műfajára találunk példát. A szombathelyi Agora Kulturális Központ izgalmas kiállítóterében, a bontott téglafalú, boltozatos pincegalériában jól megférnek egymással az ellentétes karakterű anyagok is, mint például a kerámia, a hegesztett vas- és a faragott márványszobrok.

Erős szálak mentén kapcsolódhatunk, kötődhetünk egy-egy helyszínhez, városhoz, tájegységhez, s lehet-

nek rendkívül sokrétűek ezek a kötődések az adott hely atmoszférája, szellemi öröksége, kulturális és természeti értékei, a környező táj élménye és az ott szerzett tapasztalatok mentén. Az „Agorán” látható alkotásokat a „pécsi szál” köti össze, még ha ezt egyetlen közös motívum, vagy formanyelv sem bizonyítja. Alkotóik az ország különböző szegleteiből származnak, de jelenleg pécsi aktivitásuk a közös nevező. Voltaképpen a gondolkodásmód, avagy a környezet hatása és kultúrája különíti el az Egyesület hangját más művész-csoportosulásokétól. Pécs a képzőművészet karakteres tradíciókkal bíró, feltűnően termékeny talaja, ahol a művészeti élet nemcsak mozgalmasnak, de már-már önmagára koncentráltan zártnak bizonyul.

Másfelől, egy jól válogatott kiállításon szereplő munkák nyitottá teszik a látogatók befogadókészségét arra, hogy milyen közös kapcsolódási pontokat képes egy-egy alkotás teremteni, illetve reprezentálni. Hiszen egy táj illúziója, a színek és formák rétegeltségének absztrakt dinamikája, a fekete-fehér vonalak játéka, egy ismerős, archetipikus motívum mind előhívhat egy-egy személyes reakciót, egyéni emlékképet a befogadóban, de ugyanakkor a közös tudatunkra is apellálnak, éppen úgy, mint a fémmel rajzolt, villanásnyi történetek a térben, vagy a puhára faragott, hívogató formájú kövek.

Kiállítási enteriőr
Rítecz Szilvia,
H. Barakonyi Klára
és Fejős Miklós
munkáival

Erdős János nagyméretű absztrakt tájképein kínai tussal hozott létre finoman lazúrozott felületeket a fehér alapon, dinamikus alaphangot adva a kiállításnak. Herczeg László játékos, lírai kompozícióját következetes motívumhasználat jellemzi és arról tanúskodik, hogy a Lantos Ferenc művészeti iskolájában szerzett tapasztalatok közös pécsi szálakat rejthetnek több kiállított absztrakt festészeti alkotás között. Jarmeczky István festészete a geometrikus absztrakció különböző szintjein mozog, egyfajta transzcendens időtlenséget teremtve. Az egyes részletekbe – pillanatokba - a nagyobb léptékű tér sűrűsödik és választékos kolorittal, a felületek finom egymásra hangolásával komponálja a képek egészének világos szerkezetét.

Horváth M. Zoltán három részes festménye jól reprezentálja alkotója elkötelezettségét munkáinak gondolati tartalma mellett. Mint alkotó, nagyobb teret enged a jelentés keresésének és az értelmezésnek a pusztá esztétikumnál. A kiállításon szereplő munkáján egy „Kép-Jel-Képet” épít fel három rész egymáshoz rendeléséből, amit a kitakarás technikai megoldásával bravúrosan egyesít. Az érettebb generáció egyik fontos alkotója Horváth Dénes, kutató, festőművész, pedagógus,

és színelméleti rendszerek kidolgozója, egyetemi tanárként több generáció nőtt fel kezei alatt. Két kisméretű akvarelljén az élénk színek mintha üveg-szilánkokban tükröződnének szürreális meséket vetve a papírra. Ernszt András lírai absztrakt festészete áttűnő rétegződésekből, egymásba olvadó és egymásból kibontakozó ritmusokból épül fel, a több rétegben felvitt képező és színtranszparencia egy sajátos kert illúzióját teremti meg.

Nyilas Márta munkája egészen friss hatást kelt a rá jellemző oldott, pasztózus, intuitív festőiséggel, amely a narratív és figuratív kifejezőmódot is uralja.

Mosonyi Tamás hegesztett fémszobrai izgalmas kísérletek a kiállítás és a szobor kapcsolatának újraértelmezésére, ahogyan a posztamensek a szobrok szerves részévé átlényegülnek. Térbe zárt történetek ezek a vad, gesztus jellegű plasztikák, amelyekben a fémek hegesztése, a varratok esztétikája fontos szerepet játszik. Kuti László a követ hozza érintésre közel. Az anyaggal való együttműködés és kapcsolat öröme jelen van a tardosi vörös mészkőből formázott, termékekkel rokon organikus plasztikáiban, de a kő repedéseinek, töréseinek kibontásában is.

Kiállítási
interiőr
Jarmeczky
István,
Kuti László
és Horváth M.
Zoltán
munkáival

Kiállítási
interiőr
Somody
Péter és
Mosonyi
Tamás
munkáival

A festészetten és szobrászaton kívül a technikai sokszínűségre és a műfaji változatosságra egyéb példákat is találunk a *Pécsi szál* c. tárlaton: Fejős Miklós, fiatal festőművész fotói tulajdonképpen mai Vanitas csendéletek. Korunk archetipikus tárgyaival ironikusan kiegészítve egy több évszázados témát értelmeznek újra: a Németalföldről származó vanitas-ábrázolások eredendően a földi hívságok hiábavalóságáról, az élet mulandóságáról üzentek.

Horváth Gábor „Kommunikációs gyakorlati” noha a spontán létrejövő helyzeteket rögzítik, egyszerre az utcakép vizuális átlényegülését is dokumentálják: A szigorú kompozíciós megfogalmazások által szinte absztrakt képek is lehetnének. Ritecz Szilvia keramikus művész kézzel épített, samottos agyagból készült kisplasztikai szimbolikus töltetűek. A kaptárszerű (*Mínosz király emlékére* című) archaizáló lakóegységek finom kidolgozottsága, színezése a szakma magas fokú ismeretségéről tanúskodik.

Különleges technikát alkalmaz Szántó István, fiatal festőművész is, hiszen enkausztikával - a meleg méhviaszt kötőanyagként használva - hozza létre az anyagszerű, érzékeny felületeket. A magyar népművészetből származtatható, de tágabb értelmezhetőséget kínáló motívumrendszerében fellelhető többek között a mézeskalács tárgyak formavilága, a papírkivágások játéka, s ezáltal a szimmetria fogalma is.

Az Egyesület alapítói 2002-ben célként tűzték ki a rendszeres kiállítási lehetőségek teremtését hazai és külföldi fronton egyaránt. Most ez utóbbira ismét kilátás nyílik, ha a *Pécsi szál* vándorkiállításaként a szomszédos országokba is elér.

A most Zalaegerszegről Szombathelyre érkezett tárlat Pécs művészeti életéről tanúskodik, de kapcsolatokat is kíván teremteni a városok kulturális életében. Címével nem különálló karaktert hirdet, hanem a művészet egyik eredendő és legemberközelibb feladatát: kapcsolatteremtést a látogatók és a kiállítók, a művek és az értelmezések, valamint az ország különböző pontjairól érkező műkedvelők között is.